

Persdossier: KLACHT INCLUSIEF ONDERWIJS

MDAC (Mental Disability Advocacy Center) dient, met de steun van GRIPvzw, een klacht in bij de Europese Sociale Raad in verband met inclusief onderwijs in Vlaanderen.

GRIP ijvert al jaren voor het recht op inclusief onderwijs in Vlaanderen. De onvrede is groot omdat, ondanks jaren van debat en ondanks de ratificatie van het VN-Verdrag in 2009, in Vlaanderen geen echt werk wordt gemaakt van inclusief onderwijs. GRIP ondersteunt nu de klacht die MDAC indient bij de Europese Sociale Raad in verband met inclusief onderwijs.

Inclusief onderwijs

Onderwijs is cruciaal: voor de ontwikkeling van een mens, voor het opdoen van kennis en attitudes, als sociaal proces. Het is de sleutel naar zelfbeschikking en vormt de opstap naar deelname aan de arbeidsmarkt, naar onafhankelijkheid en op eigen benen staan, naar inclusie in een rijke en diverse samenleving.

Inclusief onderwijs houdt in dat de 'gewone' school open staat voor alle leerlingen. Uitgangspunt is het geloof in de waarde van diversiteit en het tegengaan van uitsluiting. Voor leerlingen met extra ondersteuningsnoden of een handicap houdt inclusief onderwijs in dat ze, met een eigen leertraject, aansluiten bij het gewoon onderwijs en niet doorverwezen worden naar het buitengewoon onderwijs.

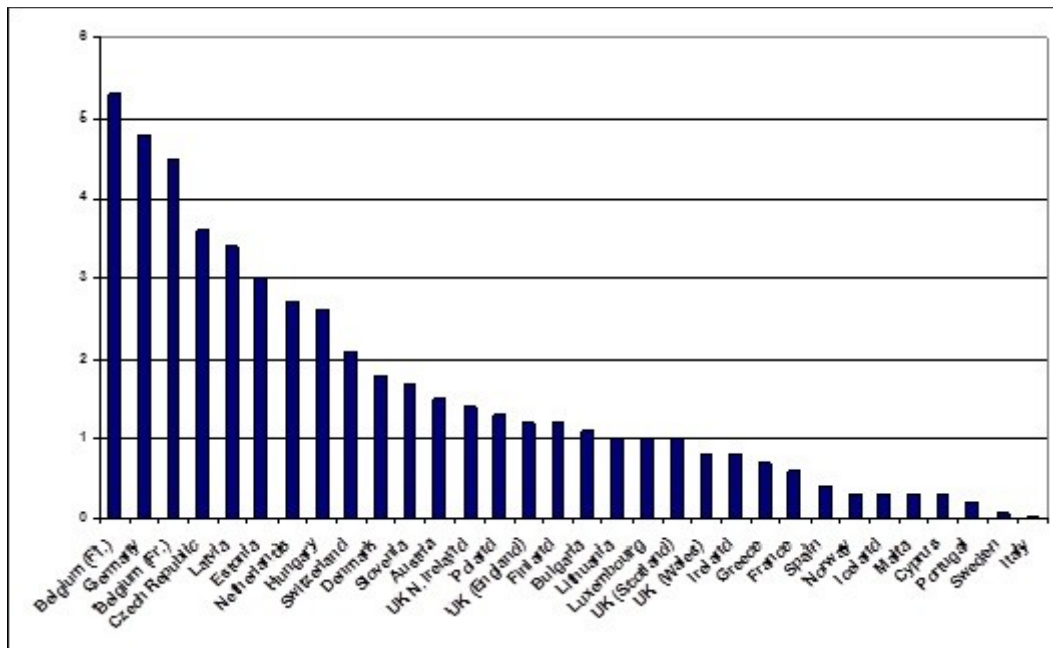
Inclusief onderwijs is een recht. Zo stelt ook internationale wetgeving, waardoor België gebonden is, dat alle kinderen met een beperking recht hebben op inclusief onderwijs. Dit wil zeggen dat zij naar een gewone school gaan en de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Dit is een goede zaak voor kinderen met een beperking, voor kinderen zonder beperking die vrienden krijgen met een beperking, en voor de samenleving die leert omgaan met diversiteit en verschillen.

Standpunt van GRIP

Overeenkomstig met het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, ijvert GRIP voor inclusief onderwijs. Het art. 24 van het VN-Verdrag stelt immers duidelijk dat inclusief onderwijs moet gegarandeerd worden voor iedereen. België ratificeerde dit VN-Verdrag in 2009 en is dus verplicht om het onderwijssysteem te hervormen tot een inclusief onderwijs. GRIP klaagt aan dat de situatie in Vlaanderen helemaal niet in overeenstemming is met de verwachtingen van het VN-Verdrag. De cijfers spreken voor zich.

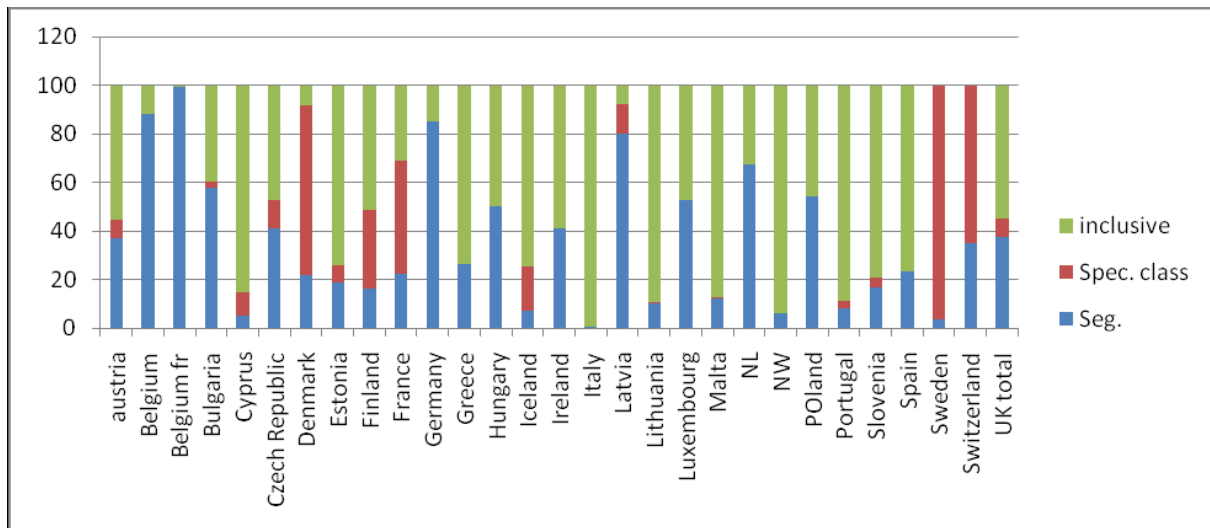
- Vlaanderen behaalt in Europa het hoogste cijfer van gesegregeerd onderwijs in Europa.

Pupils in special schools and classes as a % of the total school population

Source: European Agency for Development in Special Needs Education, Country Data 2010

- Amper 15% leerlingen met een beperking volgen les in het gewoon onderwijs.

Ebersold, 2011

- Vorige maand nog werd door Gert De Graaf (in een proefschrift aan de Universiteit Gent) naar voor gebracht dat leerlingen met Downsyndroom makkelijker vooruitgang boeken in de gewone school. Het is dan ook onbegrijpelijk dat juist die leerlingen in Vlaanderen nauwelijks inclusief onderwijs volgen, terwijl in Nederland meer dan de helft van de kinderen met Downsyndroom in het gewoon lager onderwijs starten.

We stellen evenwel vast dat effectieve maatregelen om inclusief onderwijs waar te maken in Vlaanderen uitblijven wegens een tekort aan politieke daadkracht. Ondertussen blijven ouders die kiezen voor inclusief onderwijs voor hun zoon of dochter met een handicap heel wat tegenkantingen ondervinden. Tegenkantingen die soms neerkomen op regelrechte discriminatie.

GRIP klaagt dit ondermeer aan in het schaduwrapport voor het VN-Verdrag, dat eerder deze maand nog werd toegelicht bij het VN-Comité in Genève. In september zal dit VN-Comité heel waarschijnlijk Vlaanderen ook op dit punt aanspreken.

En het M-decreet ?

Het M-decreet ('decreet betreffende maatregelen voor leerlinge met specifieke onderwijsbehoeften') werd op 12 maart goedgekeurd door het Vlaams Parlement en kwam naar buiten als een 'belangrijke stap' voor de implementatie van het inclusief onderwijs.

GRIP meent dat het M-decreet misschien een stap voorwaarts kan betekenen, maar ontoereikend is. Ontoereikend om een echte ommezwaai naar inclusief onderwijs mogelijk te maken. Maar ook ontoereikend om tegemoet te komen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de ratificatie van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap.

Goed is zeker dat de vage 'draagkrachtafweging' van het GOK-decreet vervangen wordt door een aftoetsing van de 'redelijke aanpassingen'. Het basisaanbod van het buitengewoon onderwijs, dat type 1 en type 8 samenvoegt, evolueert ook in de richting van een tijdelijke time-out. Maar er is nood aan een steviger inschrijvingsrecht voor leerlingen die het gemeenschappelijk curriculum niet volgen. En ook door niets te wijzigen aan de middelen voor ondersteuning, valt het M-decreet te licht uit.

De klacht bij het Europees bij de Europese Sociale Raad

GRIP (Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap) pleit al jaren lang, bij opeenvolgende regeringen in Vlaanderen, voor de realisatie van inclusief onderwijs. Maar de vaststelling is dat de situatie voor leerlingen met een verstandelijke handicap en/of grote ondersteuningsnood niet verbetert. Vanuit dit ongenoegen is GRIP gaan samenwerken met MDAC (the Mental Disability Advocacy Center), een internationale organisatie met hoofdzetel in Budapest. Midden 2013 werd gestart met het onderzoek van de situatie in Vlaanderen. De vaststelling is dat in Vlaanderen, 85% van de kinderen met een beperking het recht op inclusief onderwijs worden ontzegd.

MDAC, die op de lijst staat van internationale organisaties die daartoe gemachtigd zijn, heeft een 'collectieve klacht' klacht onder het Europees Sociaal Charter uitgewerkt en stuurt die eind april 2014 naar het Europees Comité voor Sociale Rechten (European Committee of Social Rights), een orgaan opgericht bij de Europese Raad in Straatsburg.

De kern van de klacht is de schending van Artikel 15§1 van het Europees Sociaal Charter in verband met kinderen met verstandelijke en andere mentale beperkingen die de toegang tot gewoon (mainstream) onderwijs worden ontzegd en de nodige ondersteuning om deze inclusie te verzekeren. Verder worden ook schendingen aangebracht van het Artikel 17§2 en Artikel E.

Het Europees Comité voor Sociale Rechten zal handelen als een rechtsorgaan om de klacht te beoordelen. Dit kan één tot drie jaar tijd nemen. Eens het Comité dit heeft volbracht, zal hun verslag publiek worden gemaakt. De Belgische overheid zal onder internationale wettelijke verplichting komen te staan om zijn wetten, zijn beleid en de praktijk in overeenkomst te brengen met het oordeel van het Comité.

Oproep om werk te maken van inclusief onderwijs

GRIP vraagt dat de Vlaamse regering en overheid inclusief onderwijs erkent als een recht voor alle kinderen en jongeren, dit recht vastlegt in een degelijk beleidskader en hieraan de nodige financiële middelen koppelt.

Aan de klacht koppelt GRIP de volgende verwachtingen t.a.v. de Vlaamse beleidsmakers en politiciers:

1. Er dient coherent en globaal antwoord te geformuleerd worden ten aanzien van de vraag naar inclusief onderwijs en de hervorming van het buitengewoon onderwijs. In die zin is er nood aan **een duidelijk plan** om op midden-lange termijn (3 à 5 jaar) een grondige systeemverandering door te voeren die ervoor moet zorgen dat er sprake kan zijn van een inclusief onderwijssysteem. Inclusief onderwijs moet dan voor leerlingen met een handicap de regel zijn en buitengewoon onderwijs de uitzondering.
2. Vlaanderen dient in overeenstemming met de ratificatie van het VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap, werk te maken van **een steviger inschrijvingsrecht** voor leerlingen met een handicap in het gewoon onderwijs. Het M-decreet kan slechts aan deze verwachting voldoen in de mate dat het ook duidelijk rechtszekerheid biedt voor leerlingen die het gemeenschappelijk curriculum niet volgen.
3. Bij de opstart van het schooljaar 2014-2015 zouden minimaal dezelfde **middelen moeten beschikbaar zijn voor de ondersteuning** van een leerling in het gewoon onderwijs als in het buitengewoon onderwijs.

GRIP vraagt, in het licht van de komende verkiezingen, dat de **politieke partijen** een standpunt innemen met betrekking tot inclusief onderwijs en hun plannen voorstellen om in de komende jaren inclusief onderwijs te realiseren, dit in samenwerking met (ouder)verenigingen van personen met een handicap.

MDAC – Mental Disability Advocacy Center

- Oliver Lewis, Executive Director MDAC, T. +361-413-2730. Twitter @olewis75 and @MDACintl, email mdac@mdac.info, www.mdac.info.

GRIP – Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap

- Patrick Vandelanotte, coördinator GRIPvzw, T. 02/214 27 64, email patrick@gripvzw.be, www.gripvzw.be